

TRẦN PHONG GIAO

*Đóa hồng trắng
không gai*

ĐÓA HỒNG TRẮNG KHÔNG GAI

Trần Phong Giao

**VĂN số 170 & 171
15-01-1971**

đóa hồng trắng không gai

Trần Phong Giao

*Bìa: **M.P.C***

Nguồn: Internet

*Trình bày: **Muôn Phương***

Muôn phương góp lại, trả về muôn phương

đóa hồng trắng
không gai

TRẦN PHONG GIAO

CHIỀU XUỐNG THẬT CHẬM NGOÀI KHUNG CỬA KÍNH.

Chút nắng hanh vàng còn vương trên ngọn cây bơ cuối vườn, lẫn trong những chùm hoa lợt. Duy bất chợt nhớ lại lời ông cụ chủ vườn, năm nay cây bơ đậu nhiều trái quá, không biết rồi các cành có chịu nổi không, ông nghĩ xem có cách gì đó... Ông cụ thường bỏ lửng câu nói, không phải vì thói quen mà hầu như muốn để gợi cho Duy nối tiếp câu chuyện. Thêm một tuổi nữa phủ chồng lên mái tóc sắp bạc hẵn, ông cụ vẫn còn dáng dấp khỏe mạnh nhưng một thoáng buồn bã đã lập lòe trong thái độ niềm nở, trong những câu chuyện ân cần.

Dưới thấp, ngay trước bàn viết, mấy luống hồng nở rộ những bông nhiều màu sắc thật lạ. Giữa vườn, cây đào Vân Nam vẫn giữ cái thế rất đẹp nhưng nửa ngọn cây bên trái đã trụi lá, tro những cành khẳng khiu khô khốc.

– Ảnh hưởng thuốc khai quang đẩy ông Duy ạ.

Ông cụ đã cố giấu giọng xúc động khi Duy vừa tới, buông vội túi hành trang xuống thêm nhà và đon đả bước ngay ra khu vườn sau nhà, lúc đó Duy như thấy đau nhói trong lồng ngực và khu vườn, khu vườn thường hiện ra trong những giấc mơ chập chờn dưới kia dường như mất hẳn đi vẻ quyến rũ thần kỳ, Duy định tìm một câu gì để nói với ông cụ, nhưng chợt thấy mình như hụt hẫng. Chàng quay lại, ngược nhìn lên những chùm hoa ớt leo trên vách và, may mắn

quá, cây lựu mọc phía dưới trấu đầy bông trái đã cho Duy cơ hội che giấu cơn xúc động ghen ngào. Một trái lựu chín nứt vít cong cành cây ẻo lả lúc nào cũng là hình ảnh thân thiết của tuổi thơ chàng. Khu vườn thênh thang bao quanh ngôi nhà tổ phụ, những trái lựu chín rữa trên cành cây mọc sát bên khuôn cửa sổ phòng ngủ những mùa hè xưa cũ đã mất đi, mất hẳn như tuổi thơ êm ả, như phần đất quê hương yêu dấu mà xa với cách trở.

Cây mimosa vườn nhà bên không nở một bông, khoảng màu vàng quen thuộc thoáng biến như một trống vắng ngõ ngàng. Ông cụ ngập ngừng, đường như cây mọc lên cao thì khó trở hoa, như người, già đi thì... Tuổi già, bao giờ thì một người bắt đầu bước vào tuổi già? Với một công chức như ông cụ, có lẽ đó

là khi về hưu, khi đã hết tuổi lưu dụng, khi không còn ngày ngày hai buổi tới sở làm một số những công việc quen tay, nhàm chán. Nhưng với một người làm nghề viết lách như Duy thì bao giờ tuổi già sẽ thực sự bắt đầu? Khi đầu óc không còn điều khiển nổi ngòi bút? Khi không còn tham dự nổi vào những sinh hoạt luôn luôn đòi hỏi những gì mới mẻ, đổi thay? Làm nghề các ông tóc mau bạc thật đấy, ông cụ đã có lần nói với Duy giọng ngậm ngùi bên ly rượu đào, những trái đào hái ở vườn nhà ủ men trong bình kín phơi sương trong nhiều năm tháng và chỉ đem uống trong những dịp trọng đại. Tóc ông thế mà cũng hoa râm rồi, tôi nghĩ âu cũng là cái nghiệp. Cái nghiệp thật đấy ông ạ, như anh Tam trước đây đang vui thú lặn lội trong rừng sâu tìm lan cùng với bọn tôi lại đột ngột bỏ về làm tiếp một công việc mà bạn hữu cứ

nghĩ là anh đã bỏ hẳn rồi, như anh Văn nữa đẩy cả đời lặn độn mưu sinh, về già vẫn không chịu nghỉ ngơi cho khỏe, vẫn đi đây đi đó dạy học, đêm đêm vẫn gắng thức khuya cặm cụi phiên dịch cổ văn, biên khảo sách triết lý. Im lặng hồi lâu rồi rượu khật khừ cất tiếng buồn bã thay lời ông cụ, “triết lý con tườu, văn chương cóc”, cái nhàn của tuổi già mình phải biết hưởng nó, phải biết tránh cái nghiệp, ông Duy ạ, không tránh nó thì nó cột chặt tay chân trí óc mình lại. Cây đào này tôi trồng cốt cho đỡ trống khoảng đất này, như một nét chấm cần thiết trong một bức họa có bố cục vững vàng, nó lớn lên thân cứ ngay đờ, cái giống đào này nó thể đấy, nhưng sang năm chỉ sang năm thôi, nếu Bể trên còn cho tôi được sống, ông Duy tới chơi sẽ thấy cây đào này cũng có thể như cây đào ở vườn sau. Ngày giờ của tuổi già phải được dành cho những

công việc chăm chút tỉ mỉ như vậy đó. Khách đến chơi, qua đường nhìn vườn khen đẹp, dù thốt ra lời hay chỉ thoáng trong ánh mắt, đó là niềm vui của tuổi già, ít nhất cho những người già được hưởng “đặc huệ” như trong bài báo ông Duy vừa gửi cho. Duy chắc lưỡi như muốn níu kéo chất mật ngọt quyện trong men rượu đang tan dần trên đầu lưỡi, như muốn nói với ông cụ là ít người cầm bút ở nước mình có được tuổi già, nhất là một tuổi già thanh nhàn, nhưng sau một hớp rượu uống tiếp thật vội chàng lại nói chệch đi, cháu ước mong ít năm nữa sẽ thoát được cái nghiệp như cụ vừa nói và sẽ lui về một nơi cô tịch nào đó để vui với cái thanh nhàn mà cụ đang có...

Sương chiều mong manh lãnh đãng như dâng lên từ lòng đất. Không bao lâu nữa mặt kính sẽ mờ tối, màn sương sẽ

dày đặc và bao trùm hẳn cảnh vật bên ngoài. Duy khoác thêm tấm áo choàng mở cửa đi ra ngoài phố.

* * *

Quán rượu vắng khách. Tiếng cánh cửa sắt rít lên làm Duy giật mình buông tờ báo xuống. Kim đồng hồ mới chỉ gần 9 giờ. Còn hơn hai tiếng đồng hồ nữa mới giới nghiêm nhưng dáng điệu những người hầu bàn đã tỏ ra cấp bách, ngượng ngịu trong cử chỉ đuổi khách của họ. Vợ chồng người chủ quán tiến đến bên Duy kéo ghế ngồi xuống và ra dấu cho bồi rót thêm rượu. Người chồng nói, cố ra về ăn cần, "tournée du patron" xin mời ông. Người vợ vẻ mặt ủ ê, than thở lợi tức năm nay kém quá, số thu chỉ bằng phân nửa mọi năm, thuế má lại nặng gấp cả

chục lần, tối phải đóng cửa sớm vì vắng khách mà cũng vì ngại những ông khách quý ăn uống xong rút một trái lựu đạn giần mạnh trên bàn, trái lựu đạn là dấu hiệu khách đã thanh toán xong tiền ăn rồi đó và chủ quán nên biết điều mà hồi lại số tiền khách trả còn dư, số tiền trả lại đó nhiều ít tùy chủ quán, thực khách vốn hào phóng chỉ xử sự theo đúng luật giang hồ. Người chồng tiếp lời vợ, ở đây khó khăn hơn dưới đó ông ạ, bao nhiêu đất tư ông thấy đấy bị chiếm cứ xây cất bừa bãi, đúng ra việc xây cất ở đây có quy củ lắm, phải theo đúng đồ án của thị xã, đường nào phải làm nhà cây theo kiểu định sẵn, khu nào được xây cất phố buôn bán, chỗ nào chỉ được phép xây biệt thự.., bây giờ, ở dưới là trung ương còn dễ đẹp chứ ở đây địa phương mạnh tay cũng khó, chắc ông cũng thấy thành phố đã mất đi nhiều vẻ đẹp ngày trước.

Duy mỉm cười. Thành phố nào giờ đây chẳng có những khó khăn riêng của nó, những mụn nhọt lở loét phát sinh từ một chứng ung thư hiểm nghèo. Riêng thành phố này, riêng đối với những người mỗi năm một lần tìm đến, trung thành như kẻ hành hương, thành phố này không còn đẹp nữa một khi nó không còn là nơi trú ẩn, — một nơi trú ẩn cuối cùng, tại sao không? Thành phố này tự đánh mất đi tất cả vẻ đẹp thơ mộng của nó bằng những tràng súng nổ vu vơ, những cảnh phố xa vắng tanh vắng ngắt, những tiếng kéo cửa rít lên chát chúa. Đã suốt buổi tối ngồi đây nhìn qua khung cửa kính Duy không còn gặp những du khách qua lại rộn ràng như mấy năm trước cũng mùa này, những cặp trai gái chung một tấm áo choàng dìu nhau đi dạo dưới mưa sương, những chàng trai nhẩn nha đếm bước cổ áo bẻ cao với tẩu hay điệu thuốc ngâm

lệch bên khoe miệng, và Duy, chàng hầu như tay tửu đồ duy nhất ngồi cô đơn bên những ly rượu muộn màng...

* * *

Duy khoát tay từ chối lời mời chào đơn đả của một bác tài. Lên đây, một trong những sinh thú minh phải tận hưởng là đi bộ. Vượt những con dốc bò lên đồ xuống, dò dẫm trên những phiến đá trơn trượt hay băng ngang những lối mòn khuất khúc đã từ lâu quen thuộc.

Duy ghé một quán ven đường hỏi mua gói xôi. Cả vùng đồi núi bao la giờ này có lẽ chỉ còn nơi đây là còn sinh hoạt, mấy xe mì phở bánh cuốn cháo xôi đều đông khách. Thực khách ai nấy đều lộ vẻ bồn chồn vội vã nhưng vẫn không

ồn ào. Những câu nói ngắn gọn chìm nhanh vào khoảng trống vắng lạnh hút. Một người lính lách qua chỗ Duy đứng tới gần mạnh cái vỏ chai bia xuống mặt bàn, cho nửa lít nấp than đây. Cô hàng lắc mạnh chai rượu, trút sang chai của người lính rồi lật ngược chỗ phân nửa rượu còn lại trong chai chia ra cho người lính coi. Anh ta gật đầu móc túi lấy tiền trả rồi xách chai rượu leo nhanh lên chiếc quân xa vẫn nổ máy đứng chờ giữa đường. Cô hàng quay vào, gói xôi lạp xưởng của ông đây đợi lâu quá rồi mà. Không có tiếng trả lời. Duy bước lui vài bước, tránh chỗ cho đám khách mới đến kéo ghế ngồi vào xe phở kế bên. Hút tàn thêm một điếu thuốc nữa Duy mới nhận được gói xôi cùng câu xin lỗi lí nhí trong miệng cô gái có đôi mắt thật sắc. Duy nhét gói xôi vào túi áo và thoáng nghe có chút hơi nóng nhẹ lan vào da thịt. Duy bẻ

cao cổ áo, bước những bước đều, chậm. Bóng chàng đổ dài xuống con dốc co ro dưới ánh đèn đường vàng vọt.

Về tới nhà Duy chợt đứng khựng lại. Qua làn kính cửa, bóng ông cụ chủ nhà ngồi thật im, nghiêm trang và thành khẩn bên hang Chúa hài đồng. Cả căn phòng rộng chỉ được soi sáng bằng ánh đèn nhấp nháy của dây bóng nhỏ nhiều màu giăng quanh máng cỏ. Tiếng nhạc Giáng sinh từ nhà bên vọng sang, dường như từ máy truyền hình đài Mỹ, một ban hợp ca nào đó đang hợp xướng một bản thánh ca hùng tráng nhiều bè quần quít lấy nhau đưa đẩy lẫn nhau mỗi lúc một lên cao, cao vút.

Duy rón rén bước vòng ra phía cửa sau. Chàng tới cái bàn kê trong gian bếp mở gói xôi ra ăn. Từ sáng tới giờ, có lẽ đây là món ăn đầu tiên được lùa vào bao

tử Duy. Hăng máy bay đường như đã cố tinh quen bữa điểm tâm của chuyến bay sớm và Duy đã ngủ ngon lành qua bữa ăn trưa. Gỏi xôi tuy kém dẻo cũng đã trở thành quá ngon quá nhỏ. Duy đánh răng rửa mặt thật nhẹ nhàng như e sợ sẽ khua động bầu không khí u trầm thanh khiết của căn nhà đang chìm đắm trong những thanh âm lằng lằng trong vắt. Chàng nhẹ nhàng vào phòng thay quần áo và rót một ly rượu (tôi biết ông kém ngủ, rượu này tôi ép nguyên trái mắcmắc, có nhiều chất passiflore, ông dùng thử xem ngủ có ngon không) ngửa cổ nốc một hơi dài. Rồi chàng chui nhanh vào trong lớp chăn dày, tắt nốt ngọn đèn nhỏ nơi đầu giường. Chút dư vị của ly rượu còn đọng trên đầu lưỡi chua chua và lạt lẽo khiến Duy có cảm tưởng mình vừa uống thuốc. Chàng muốn ra phòng ngoài uống một hơi rượu mạnh cho trôi

đi chút dư vị khó chịu đó nhưng sau rốt chàng vẫn nằm yên trong chăn, không phải vì ngại lạnh nhưng vì e sợ sẽ khua động cơn trầm tư của ông cụ, một sự trầm tư hiển nhiên là thanh thản và biết đâu không ngợp tràn hạnh phúc, – hạnh phúc như một ân sủng, tại sao không? Duy đặt hai tay lên ngực, biết và tin chắc là đêm nay mình sẽ ngủ thật ngon, không cần những viên thuốc màu hồng, không cần men rượu mạnh, không cần tiếng nhạc ru và không cần ngay cả đến những trang sách với những hàng chữ in chạy dài, nối đuôi nhau chạy dài chạy mãi về một nơi nào vô tận...

* * *

Duy thức giấc khi chập chờn thoảng nghe tiếng nước róc rách, tiếng chim chóc chuyền trên các cành cây và từ đâu xa, thật xa, có tiếng động cơ rì rào vọng lại. Ánh dạ quang trên kim đồng hồ chỉ 5 giờ 30, đúng giờ chàng thường giật mình thức giấc mọi ngày dưới kia. Ở đây thì còn quá sớm để tung chăn vùng dậy, quá sớm và quá lạnh, nhưng rồi trần trọc mãi Duy cũng không tài nào níu kéo được giấc ngủ dở dang. Duy đốt ngọn bạch lập gần sẵn trên mặt bàn nhỏ đầu giường. Anh nấn lưng linh hư ảo vừa đủ để Duy nằm nghiêng đọc nốt bài báo bỏ dở hồi trưa. Bài báo thuật lại những bí ẩn ở hậu trường chính trị thời Tổng thống Kennedy, một chi tiết trong bài làm Duy tỉnh ngủ hẳn, cái lệnh rút một ngàn cố vấn và binh sĩ Mỹ ra khỏi Việt nam trước cuối

năm 1963, mở đầu cho chính sách tìm cách thoát khỏi cuộc chiến, một cuộc chiến mà Hoa Kỳ sẽ không thể sử dụng những tiềm năng nguyên tử, trên miền đất Á châu xa vời và quá đông dân số, cái lệnh nghe theo lời khuyên của hai vị danh tướng MacArthur và de Gaulle đã là một trong những nguyên nhân khiến cho Kennedy bị thảm sát tại Texas.

Vốc nước tấp lên mình lạnh như băng giá (hàn thử biểu dường như xuống tới 5 độ đêm qua) toàn thân Duy run lên. Chàng tắm rửa vội vã, choàng thêm áo ấm, ngồi vào bàn xoa tay nhìn đợi từng giọt cà phê chậm chạp rót xuống ly. Ngoài vườn chưa có nắng, cửa kính còn ướt đẫm sương khuya. Tiếng chuông nhà thờ từ sườn đồi bên kia vọng tới, tiếng chuông chiêu dương hay chuông tan lễ sớm Duy cũng không rõ nữa, nhưng

tiếng chuông gọi Duy nhớ ra bữa nay là sinh nhật một người bạn gái. Năm ngoái, cũng ngày này, Duy đã định leo lên máy bay trực thăng bay ra dự lễ sinh nhật của người bạn đó, nhưng cứ nghĩ đến cái thị trấn duyên hải ngợp ngàn nắng lửa, trập trùng cát trắng là Duy lại nản. Giờ này không biết cô bạn đang làm gì. Rất có thể nàng đang ngồi cô đơn bên tách cà phê sớm ngoài hiên nhà hàng La Frégate rực rỡ nắng mai ven bờ biển, chuẩn bị cho một ngày chắc chắn là bận rộn. Pha xong tách cà phê, đốt lên điều thuốc đầu ngày, Duy rút tờ giấy đặt ngay ngắn trước mặt. Duy có ý định gửi tới cô bạn đang hiện ra trong tâm tưởng chàng, thăm thiết và gần gũi, những lời chúc tụng nhiệt thành nhất. Thật chậm chạp, Duy đặt bút viết nắn nót: thân mến... Có tiếng gõ bên ngoài cửa kính. Duy đặt bút đứng

lên. Ông cụ chủ nhà đứng dưới mé vườn dùng cuốc gõ lên mặt cửa.

– Ông Duy, xuống đây ông.

Tiếng gọi lọt qua khe cửa hé mở vội vàng. Duy khoác thêm tấm áo choàng, bước xuống. Nét hớn hở lộ rõ trên khuôn mặt ông cụ.

– Ông xem, cây có đầu có vô tình, ông lên chơi chẳng phải chỉ mình tôi vui thôi, ông xem, cây hồng này...

Duy nhìn theo bàn tay nhăn nheo, một đóa hồng trắng vừa nở, nổi bật giữa những bông hoa khác màu, cùng giống. Duy vui lây niềm vui của ông cụ, ngồi xuống bên gốc hoa. Cây hồng sao lạ quá, toàn thân không cái gai. Giống lạ này chẳng hiểu ông cụ đã tốn công phu chuốc tận đâu về, Duy thấy xúc động lạ

lòng, ngồi nán bên gốc hoa khá lâu cố ý đợi ông già bỏ đi chỗ khác, tránh không để ông trông thấy cặp mắt mờ đục của chàng.

* * *

... Đêm nay, trên tấm bánh sinh nhật hẳn sẽ có thêm một ngọn nến. Tôi muốn thay thế ngọn nến đó bằng bông hồng trắng không gai vừa nở trong vườn nhà. Nhưng làm thế nào để gởi Bông hồng tới...

Lá thư viết dở để trên mặt bàn từ sáng. Cho tới buổi chiều, khi nắng hanh vàng rút lên lên ngọn cây bơ cuối vườn, sương chiều như đang chậm chạp toát lên từ lòng đất, Duy đã mấy lần xuống

vườn với cây kéo nhỏ trong tay. Duy định cắt bông hồng trắng bỏ vào bao thư nhờ người chuyển tay tới cô bạn nơi xa thay một tặng vật, một lời chúc mừng sinh nhật nàng. Nhưng sao Duy không làm được việc đó. Lưỡi kéo ngập ngừng trên cọng hoa như ngăn Duy đừng làm một việc trẻ con. Lãng mạn một cách trẻ con, có ai đó một dịp nào đó đã trách Duy như vậy. Không còn lãng mạn được nữa, Duy bước vào tuổi già rồi sao? Tuổi già rồi sẽ ra sao? Sẽ là những buổi sớm mai lười lỉnh nằm vùi trong chăn nệm? Những buổi trưa bắc ghế ngồi hong nắng ngoài hiên? Những buổi chiều nhàn nhạ nhổ cỏ tìm sâu? Những buổi tối khật khừ bên những ly rượu lạt lẽo ép từ hoa trái để dỗ dành giấc ngủ, – giấc ngủ, ước vọng sau cùng của con người khi không còn được mơ mộng để thoát ly dù trong khoảng khắc những thực tại phũ phàng,

khi bị trói tay xô đẩy tới trước khoảng trống vắng hắt hiu sâu thẳm những mịt mù bóng tối...

* * *

Duy cúi xuống nhắc túi hành trang, quay lại nắm thật chặt bàn tay ông cụ.

– Sang năm thế nào ông Duy cũng gắng lên chơi ít ngày đấy nhé.

– Thừa cụ vàng, cháu còn biết đi đâu nữa nếu không lên đây sống gần cụ ít ngày.

Duy bâng khuâng trả lời, không tin hẳn ở điều mình nói.

Ra tới gần cổng, Duy ngoái cổ nhìn lại. Dưới thấp, bông hồng trắng vẫn còn ẻo lả trên đầu ngọn vườn cao lẻ loi đài các lung linh trong cụm nắng vàng lách qua tàng lá cây đào dọi thẳng xuống. Như một ánh đèn sân khấu, ánh đèn sân khấu năm nào dọi xuống đôi dòng lệ trên gò má nàng ca sĩ về chiều. Như một tiếng hát tạ từ, tiếng hát ghen ngào nào tắt đã từ lâu nhưng dư âm còn vang vọng trong hồi tưởng, một hồi tưởng bất chợt thoáng lướt vội vàng.

Khi ra khỏi cổng nhà, nhét hành trang vào taxi xong, Duy quay lại khép hai cánh cổng nhẹ nhàng cẩn thận. Bất chợt Duy nhận ra đã từ nhiều năm qua đây là lần đầu tiên chàng làm công việc đó. Chậm rãi bước lên xe, Duy dập mạnh cánh cửa xe lại.

Bánh xe lăn nhanh đẩy xa một ý tưởng bầu chặt lấy tâm trí Duy, ý tưởng về một tuổi già tới sớm. Thành phố lùi dần lại phía sau, cánh rừng thông trải dài trước cửa kính xe. Trong ánh nắng chan hòa, cảnh vật sao như mờ hẩn đi, như bị bọc trong một màn khói sương lãng đãng vật vờ. Duy buồn bã gỡ mắt kính ra lau, thậm nhủ, ta bước vào tuổi già thật rồi sao? Tuổi già đến dễ dàng như vậy sao? như người ta phải thậm đếm những ly rượu đã uống? Cần thận giữ một lớp bụi đọng trên thân áo? Nhẹ nhàng khép một cánh cửa lại phía sau lưng? Muôn vàn hình ảnh chập chờn trước mắt giao động trong hồn, tuổi già mới thoáng hiện mà sao đã mung lung và buồn bã lạ, mung lung buồn bã như một tiếng hát lênh đêngh ngày một phai tàn những thanh âm réo rắt, như một ráng chiều mây đỏ ngày một lùi sâu trong sương gió

nhập nhòa, hay như một định mệnh, ừ, tại sao không, như một định mệnh khó lòng chối bỏ.

Trần Phong Giao

